

OBLIGAȚII DECLARATIVE ȘI DE PLATĂ PRIVIND CONTRIBUȚIILE SOCIALE DATORATE DE PERSOANELE FIZICE CARE DESFĂȘOARĂ ACTIVITĂȚI INDEPENDENTE ÎN ANUL 2024

Luminița IANCU-TOMȘA
Agenția Națională de Administrare Fiscală

Pentru veniturile din activități independente realizate în anul 2024, persoanele fizice datorează contribuția de asigurări sociale (CAS), respectiv contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS), în condițiile prevăzute de Capitolul 2 și 3 de la Titlul V din Codul fiscal¹.

I. În ceea ce privește contribuția de asigurări sociale:

A. Cine are obligația declarării și plății contribuției de asigurări sociale?

Ca regulă generală, contribuția de asigurări sociale se datorează de persoanele fizice care îndeplinesc următoarele condiții cumulative:

✎ realizează venituri din activități independente definite la art. 67 din Codul fiscal și/sau venituri din drepturi de proprietate intelectuală, definite la art. 70, cu excepția veniturilor din exploatarea de către moștenitori a drepturilor de proprietate intelectuală, precum și în cazul remunerației reprezentând dreptul de suită și al remunerației compensatorii pentru copia privată, respectiv a veniturilor din vânzarea energiei electrice de către prosumatorii, persoane fizice, altele decât cele organizate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008², aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016³, la furnizorii de energie electrică cu care respectivii prosumatori au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, dacă centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile pe care le dețin au puterea electrică instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum;

✎ estimează pentru anul curent venituri nete, norme anuale de venit determinate potrivit art. 68 și 69 din Codul fiscal, sau venituri brute din activități sportive potrivit art. 68¹ din același cod, a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației. Pentru anul fiscal 2024, plafonul minim de încadrare este de 39.600 lei (3.300 lei lunar x 12 luni).

Persoanele fizice nu datorează contribuția de asigurări sociale în situația în care sunt asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale și nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii, potrivit legii (avocați, notari), precum și în situația în care au calitatea de pensionari.

În situația în care contribuabilii realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală și/sau venituri în baza contractelor de activitate sportivă, pentru care plătitorul a reținut la sursă CAS la plafonul de 12 sau 24 salarii minime, potrivit legii, acestora nu le revin obliga-

¹ Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare

² Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/16.04.2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale (M.O. nr. 328/25.04.2008), cu modificările și completările ulterioare

³ Legea nr. 182/17.10.2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale (M.O. nr. 828/19.10.2016)

ții declarative, cu condiția ca veniturile cumulate realizate să se încadreze în limitele aceluiași plafon.

B. Cum se stabilește contribuția de asigurări sociale?

În cursul anului fiscal 2024, stabilirea CAS se face de către persoana fizică, prin autoimpunere, prin completarea corespunzătoare a Capitolului II, Secțiunea 2, Subsecțiunea 1 din declarația unică⁴.

Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale este venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât:

a) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară (39.600 lei), în vigoare la termenul de depunere a declarației unice estimative, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară, respectiv 39.600 lei și 79.200 lei;

b) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară (79.200 lei), în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară.

Plafonul minim anual de încadrare poate fi ajustat în situațiile în care o persoană se încadrează în cursul anului fiscal în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției.

CAS datorată se stabilește prin aplicarea cotei de 25% la venitul anual ales.

În vederea definitivării CAS pentru anul fiscal 2024, în situația în care venitul realizat depășește plafonul în care a fost încadrat venitul estimat, contribuabilii au obligația depunerii declarației unice - Capitolul I (de exemplu, a estimat baza de calcul între 39.600 lei și 79.200 lei, însă a realizat venituri peste plafonul de 79.200 lei).⁵

De asemenea, contribuabilii care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală sau venituri în baza contractelor de activitate sportivă, pentru care contribuția reținută de către plătitorul de venit este aferentă unei baze de calcul mai mici decât nivelul a 24 de salarii minime brute pe țară, iar nivelul venitului net sau brut, după caz, cumulat realizat este cel puțin egal cu 24 de salarii minime brute pe țară, au obligația depunerii declarației unice - Capitolul I pentru anul 2024, în vederea stabilirii CAS aferente unei baze de calcul egale cu venitul ales care nu poate fi mai mic decât nivelul a 24 de salarii minime brute pe țară (79.200 lei). În acest caz, contribuția reținută de către plătitorul de venit în cursul anului fiscal este luată în calcul la stabilirea contribuției de asigurări sociale datorate de către respectivii contribuabili.

Termenul de depunere a declarației unice - Capitolul I, pentru anul fiscal 2024, este 25 mai 2025. De asemenea, același termen este reglementat și pentru plata CAS datorată pentru anul 2024.

II. În ceea ce privește contribuția de asigurări sociale de sănătate:

A. Cine are obligația declarării și plății contribuției de asigurări sociale de sănătate?

Față de anii anteriori, începând cu anul fiscal 2024 au intervenit modificări legislative care vizează mecanismul de impunere a veniturilor din activități independente.

Astfel, aceste venituri nu se mai tratează împreună cu celelalte categorii extrasalariale prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c)-h) din Codul fiscal, în funcție de cele 3 plafoane de 6, 12

⁴ Declarația unică estimativă pentru anul 2024 a fost aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 6/04.01.2024 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a formularului 212 "Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice" (M.O. nr. 14/09.01.2024)

⁵ Este vorba de declarația unică care se va depune pentru veniturile realizate aferente anului fiscal 2024.

și 24 salarii minime brute pe țară, ci se tratează distinct, mergându-se pe principiul impunerii veniturilor realizate din această categorie.

Astfel, obligația declarării CASS în cursul anului fiscal 2024 revine tuturor persoanelor fizice care realizează veniturile din activități independente definite la art. 67 din Codul fiscal, cu excepția celor care obțin venituri din activități sportive pentru care plătitorul reține la sursă contribuția. Persoanele fizice stabilesc și declară contribuția și depun declarația unică la termenele și în condițiile prevăzute la *Titlul IV - Impozitul pe venit*, pentru persoanele fizice care realizează venituri din activități independente.

B. Cum se stabilește contribuția de asigurări sociale de sănătate?

Stabilirea CASS în cursul anului 2024 se face în funcție de nivelul veniturilor estimate de contribuabil, cu încadrarea într-un plafon maxim de 60 de salarii minime brute pe țară în vigoare la termenul de depunere a declarației unice estimative, respectiv de 198.000 lei. În acest caz se completează declarația unică la Capitolul II, Secțiunea 2, Subsecțiunea 2, Subcapitolul "CASS estimată pentru veniturile din activități independente prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal".

La determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate nu se iau în considerare pierderile fiscale anuale prevăzute la art. 118 din Codul fiscal. Contribuția datorată se stabilește prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei anuale de calcul al CASS.

Referitor la obligațiile declarative și de plată ale contribuabililor pentru veniturile din activități independente realizate în anul fiscal 2024, în vederea definitivării CASS pentru anul fiscal în discuție, se vor aplica următoarele reguli:

a) în situația în care baza de calcul al CASS, cumulată din una sau mai multe surse de venit, corespunzătoare veniturilor estimate/realizate sau pentru care s-a aplicat reținerea la sursă în cursul anului, după caz, este mai mică decât cea corespunzătoare unei baze de calcul egale cu nivelul de 6 salarii minime brute pe țară în vigoare la termenul de depunere a declarației unice estimative (19.800 lei), se datorează o diferență de CASS până la nivelul celei corespunzătoare bazei de calcul egală cu 6 salarii minime brute pe țară în vigoare (19.800 lei) și se depune declarația unică⁶ (Capitolul I) până la data de 25 mai 2025.

Ca urmare, ca regulă generală, chiar dacă persoana fizică a realizat în anul 2024 venituri din activități independente sub 6 salarii minime brute pe țară, aceasta datorează CASS la acest plafon minim (datorează CASS de minimum 1.980 lei).

b) prin excepție, diferența de contribuție de asigurări sociale de sănătate de mai sus nu se datorează în cazul în care, în anul fiscal 2024, persoana fizică a realizat venituri din:

- b.1) salarii și asimilate salariilor la un nivel cel puțin egal cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare în perioada în care au fost realizate veniturile; sau
- b.2) cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. c)-h), amintite mai sus, pentru care datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la un nivel cel puțin egal cu 6 salarii minime brute pe țară, respectiv:
  - venituri din drepturi de proprietate intelectuală;
  - venituri din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit Titlurilor II și III din Codul fiscal, pentru care sunt aplicabile prevederile art. 125 din Codul fiscal;
  - venituri din cedarea folosinței bunurilor;
  - venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură;
  - venituri din investiții;
  - venituri din alte surse.

⁶ Este vorba de declarația unică care se va depune pentru veniturile realizate aferente anului fiscal 2024.

c) în situația în care, în cursul anului 2024, persoanele fizice realizează venituri din contracte de activitate sportivă de la mai mulți plătitori de venituri și contribuția de asigurări sociale de sănătate reținută la sursă este mai mare decât cea corespunzătoare unei baze de calcul egale cu nivelul de 60 de salarii minime brute pe țară (198.000 lei), acestea au obligația recalculării contribuției de asigurări sociale de sănătate, prin depunerea declarației unice - Capitolul I până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor (25 mai 2025). Pentru diferența de contribuție de asigurări sociale de sănătate rezultată în plus, în urma recalculării, persoana fizică are obligația calculării, declarării și plății impozitului pe venit;

d) în situația în care, în cursul anului 2024, persoanele fizice obțin, din una sau mai multe surse de venit, venituri din activități independente, în vederea determinării contribuției de asigurări sociale de sănătate de plată se ia în calcul contribuția reținută la sursă de către plătitorii de venituri din contracte de activitate sportivă.

Definitivarea CASS pentru anul fiscal 2024 se face prin depunerea declarației unice - Capitolul I aferente anului fiscal respectiv, cu termen de depunere și de plată a obligațiilor 25 mai 2025.

Bibliografie:

1. *Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal* (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare
2. *Legea nr. 182/17.10.2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale* (M.O. nr. 828/19.10.2016)
3. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/16.04.2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale* (M.O. nr. 328/25.04.2008), cu modificările și completările ulterioare
4. *Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 6/04.01.2024 pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a formularului 212 “Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice”* (M.O. nr. 14/09.01.2024)